

КАРТИНКИ З ВИСТАВКИ, АБО РОЗДУМИ ПРО ПОТРЕБУ В НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ

2011 рік. Перший книжковий Арсенал

2021 рік. Десятий книжковий Арсенал

Письменниця Тамара Дуда (Горіха Зерня)
написує автографи

Ах, «Арсенал», мій «Арсенал»... Нині уже 10-й.

Організація цих заходів викликає подив і повагу. Все продумано і зручно розміщено. Пенсіонерів не зобиджають, навпаки – їм раді. Для них відвідини безоплатні. Відвідувачів попри спеку і страх ковіду – багато. Я приліпилася до двох знаних поеток – *Віри Свистун* та *Надії Чорноморець*. Пройшлися рядами, Серце радіє від одних лише українських назв видавництва: «Старий лев», «А-ба-ба-га-ла-ма-га», «Наш формат», «Білка», «Дух і літера», «Ярославів вал», і ще, і ще. І море книг українською!

Чи 10 років тому можна було надіятись на такий бум!

Мої супутниці бігають від стенду до стенду, перемовляються, листують друки. А я прислухаюся й радію нагоди дізнатися про новини літературного життя України. Он Надія вже купила книгу *Максима Стріхи* «Український переклад і перекладачі». Серйозний труд. Потім купила вже зовсім новинку, що у всіх на слуху – *Софія Андрухович* «Амадока». Обіцяє дати почитати, тому не купую. Шукаємо нову книгу *Тамари Горіха Зерня* «Принцип втручання» (бо вона – наша знайома, бо вона чудова письменниця, а ще – вона донька нашого *Ан. Мих. Негрійка*). Знайшли, купили. Ще купили її переклад з англійської *Марка Твена* «Жанна Д'Арк». Наповнюються рюкзачки, порожні гаманці. Ціни як для пенсіонерів – таки кусючі. І ось приємна несподіванка – назустріч нам Тамара – усміхнена, красуня. Вона прийшла поспілкуватися з волонтерами. Підписала нам книги – і ми розбіглися. До речі, в той же день в Арсеналі з'явилася її книга «Доця» англійською (видавництво «Білка»).

А ось ятка видавництва «Комора» і довгоочікуване 14-томне видання творів *Лесі Українки* – повне, нецензуроване, гарно оформлене. Але ціна – більше 6 тисяч грн., а для пенсіонерів – ні знижки, ні розстрочки. Йдемо далі. На розвалах додала в рюкзачок майже букіністичне *Орвелла* «1984» (українською! Спасибі *О. Жупанському*) і *Шолом-Алейхема* «Тев'є-молочник» (українською! Видавництво «Книга»). От і на нашій вулиці – свято.

Уже на тролейбусній зупинці зіткнулися з чоловіком, у якого за плечима теж торба з книгами. Ну, як же тут обійдеться без *Олександра Габовича*?

– Ну, що придбав? Що там у тебе в торбі?

– А ось. *Міла Іванцова*, «Намальовані люди».

Чомусь згадалось з *Некрасова*:

**Чи прийде та годинокья,
Коли мужик не Блюхера
І не мілорда-дурника,
А Пушкіна і Гоголя
З базару понесе?**

Намет волонтерів АТО.

Сюди пізніше на зустріч з волонтерами прийшов і 5-й Президент України Петро Порошенко

А прийшла таки! І ми несемо з книжкового ринку і не *Пушкіна*, і не *Белінського*, а своє, українське!

Йдучи додому, ми з Олександром Марковичем поділилися враженнями про книжковий Арсенал, понарікали, що не бачили серед моря книг серйозної наукової літератури. А на виставку ж ходять не лише мистці й мисткині, кваліфіковані й некваліфіковані робітники, діти й домогосподарки, а й представники науково-технічної та гуманітарної інтелігенції. І їм цікаві новини науки і техніки, а то й просто потрібні фахові, профільні книги, тобто науково-технічна продукція.

Про це серйозно говорять серйозні мужі після відвідин Арсеналу:

Габович О.М. (доктор фіз.-мат наук):

*Я, звісно завітав до волонтерського намету (шкода, що не перетнувся з **Порошенком!**) та придбав там цікаву книжку – роман «Намальовані люди», із майданної дійсності. Авторка – **Міла Іванцова**. Написала про всіх нас, хто тоді був на Майдані. Але більше про героїв, які там билися. Багато з них загинули...*

Бачив ще кілька цікавих книжок, але ціни вражають, надто вражають! Кілька наукових книжок бачив, проте виключно гуманітарних. З науковим книговидавництвом – біда.

Негрійко А.М. (член-кореспондент НАН України):

У Києві відбулася масштабна інтелектуальна подія – міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал». На жаль, науково-популярна література була представлена досить бідно, лише кілька видавництв демонстрували вітчизняні і, переважно, перекладні видання. Чи не можна на наступному фестивалі запланувати участь академічних видавництв – «Академперіодики» та «Наукової думки»? Мені здається, що деякі академічні видання могли б зацікавити гостей і були б продані, а щодо популярних видань на зразок «Світогляду», то у мене і сумніву немає

Це була б і реклама НАНУ, і реклама наукової книги, та, зрештою, зворотний зв'язок – що варто видавати та у якому форматі, щоб бути ближче до споживачів.

Я не знаю причин, чому це не робиться, адже фестиваль проводиться вже вдесяте. Дороге «містове»? Не формат для академічних видань? Немає бажання?

Книжковий Арсенал зазвичай (і цього року теж) відвідують вищі посадовці держави – Президент, міністри, але головне – відвідують десятками тисяч люди, які люблять українську книгу, хочуть, щоб вона була якісною (і так воно і є, це можна бачити!) Мені здається, участь видавництва Академії на наступних фестивалях була б до речі.

Книги видавництв НАН України «Академперіодика» та «Наукова думка»

Рябченко С.М. (член-кореспондент НАН України):

Варто б запропонувати від НАНУ інститутам держ академії і університетам зробити спільний стенд «Наукова література, навчальна література для вищої школи і науково-популярна література». Видавничий дім «Академперіодика» міг би бути ініціатором такого стенду. А якщо інші не підтримають, то виступити самостійно.

Не завадило б також для публіки зробити вітрину наукових журналів, котрі видаються в Україні з вивіскою, хто з них якою базою даних (міжнародною та/чи вітчизняною) обліковується. Щоб відвідувачі Арсеналу це побачили.

Яцків Я.С. (академік НАН України, член Президії НАН України, відповідальний за видавничу діяльність):

Пропозиція А.М. Негрійка слухна і поради С.М. Рябченка також... Справді, проблема популяризації, рекламування та продажу видань НАН України дуже важлива. Видавництва НАН України публікують таку літературу (наука для всіх, наукоп, довідникові та енциклопедичні видання), але продавати можуть тільки ті книги і журнали, які виготовлені за позабюджетні кошти. Порадимося, як вирішити це питання. ■

Євгенія Рябченко

літредaktor журналу «Світогляд»
Фото Є. Рябченко і О. Габовича